

Licht op de Dispensaties

Hoofdstuk 4/13 - De dispensatie van Geweten

Bron: <http://www.middletonbiblechurch.org/>.

NL-vertaling: <http://www.verhoevenmarc.be/dispensaties.htm>.

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (HSV)
Vertaling door M.V. Update 9-12-2015 (versie zonder invulvragen)

Van de Zondeval tot de Zondvloed

In het vorige hoofdstuk 3 bestudeerden we de zondeval van de mens. De tweede dispensatie wordt genoemd “de dispensatie van geweten”. Als we deze dispensatie beginnen is de mens niet langer ONSCHULDIG. De mensen zijn gevallen, zondige schepselen die een grote nood hebben aan de GENADE van God (zie Genesis 6:8). De dispensatie van geweten loopt van de Zondeval tot de Zondvloed.

1. DE TOESTAND VAN DE MENS IN HET BEGIN

Wat was de naam van de boom waarvan Adam niet mocht eten? “De boom van de kennis van goed en kwaad” (Genesis 2:17). In Genesis hoofdstuk 3 kwam Satan langs om Eva te verleiden. Satan wilde dat Eva dacht dat God niet echt goed was voor hen en dat zij werkelijk iets misten. In Genesis 3:5 vertelde de duivel Eva dat hen drie dingen zouden overkomen op de dag dat zij van de verboden vrucht zouden eten:

1. Uw **ogen** zullen **geopend** worden.
2. U zult als **God** zijn (dit het is het woord “Elohim” zoals in Genesis 1:1, “In het begin schiep **God** ...”)
3. U zult kennen “goed en **kwaad**”.

De duivel wilde hen laten denken dat zij zouden WINNEN met van de vrucht te eten, maar God vertelde hen dat zij zouden VERLIEZEN (Genesis 2:17). Verleiding is als een muizenval of een vishaak. Het lokaas in de val ziet er lekker uit voor de muis en de worm aan de haak ziet er smakelijk uit voor de vis. De muis en de vis denken dat zij iets zullen WINNEN maar ze eindigen als grote VERLIEZERS! Eva trapte in de val en eindigde als VERLIEZER!

In Genesis 3:7 leren we over de toestand van Adam en Eva onmiddellijk **nadat** zij aten:

“Toen werden de **ogen** van beiden **geopend** en zij merkten dat zij **naakt** waren”
(Vergelijk Genesis 2:25).

God moest Adam en Eva niet vertellen dat zij gezondigd hadden want zij wisten dat van zichzelf. Adam en Eva WISTEN IETS onmiddellijk (Genesis 3:7)! Zij wisten dat zij iets kwaads gedaan hadden en dat zij gefaald hadden goed te doen. Zij waren zich **bewust** van hun zondige en schandelijke toestand tegenover God. Zij waren zich **bewust** van hun falen en hun zonde. Hun OGEN WERDEN GEOPEND en zij wisten dat zij gezondigd hadden. Zij WISTEN dat er iets verkeerd was!

Toen het **te laat** was zagen Adam en Eva de dwaasheid in van wat ze hadden gedaan. Zij zagen het geluk waarvan zij waren afgefallen en zij zagen de miserie waarin zij waren terecht gekomen. God weet alles over het kwaad, alhoewel Hijzelf heilig is. Adam en Eva leerden over het kwaad doordat zij het ERVOEREN. Voordat hij zondigde kende Adam geen kwaad.

Denk aan een jong kind dat door de ouders streng werd gewaarschuwd om de hete kachel niet aan te raken. Niettegenstaande de waarschuwing echter, raakt het kind de hete kachel aan en verbrandt zijn vingers. Het kind weet nu iets wat het nooit eerder wist. Hij weet nu hoe goed het is de kachel **niet** aan te raken, en hoe verschrikkelijk het is wanneer ze aangeraakt wordt! Hij wist dit helemaal niet totdat hij de kachel aanraakte en de pijn ERVOER. Evenzo kenden Adam en Eva geen goed en kwaad dan op de dag dat zij zondigden (ZIE GENESIS 3:22 - “kennende **goed** en **kwaad**”).

Wat is het GEWETEN?

Zoals we leren uit het geval van Adam en Eva heeft God de mens de capaciteit en bekwaamheid gegeven om te WETEN wanneer hij heeft gezondigd en wanneer hij iets goed gedaan heeft. **Elke persoon heeft een zeker bewustzijn of gevoel van wat juist is en wat verkeerd is.** Dit is iets wat God bij de mens heeft ingebouwd voor zijn goed. God wil dat mensen weten wanneer dingen niet juist zijn in het leven opdat de mens mocht herstellen wat verkeerd is. Wanneer een mens zondigt of iets verkeerd doet, dan wil God dat hij er zich slecht en schuldig bij voelt. Als een mens zich goed zou voelen over zonde dan zou hij het nooit willen herstellen!

Denk aan het fysische lichaam dat God ons heeft gegeven. God heeft in ons lichaam bepaalde aanwijzers ingebouwd die ons vertellen wanneer iets niet in orde is. Ze worden ZENUWEN genoemd. Als we ons lichaam verwonden dan voelen we dat! Het doet pijn. Stel dat u een hete kachel aanraakt, dan doet dat onmiddellijk pijn, met de bedoeling dat we onze hand zouden terugtrekken. Als u geen zenuwen zou hebben dan zou u zelfs uw tong kunnen stukkauwen en inslikken (terwijl u denkt dat ze deel uitmaakt van uw broodje)! Maar met goed werkende zenuwen hoeft men zich daarover geen zorgen te maken. God wil dat we weten of het al dan niet goed gaat met ons lichaam.

Maar God wil ook dat we weten wanneer dingen al dan niet goed gaan met onze ziel. Daarom heeft God de mens een GEWETEN gegeven. **Het geweten is voor de ziel wat de zenuwen zijn voor het lichaam.** Wanneer we zondigen schiet het geweten slechte gevoelens af. We weten dat we iets fouts deden en we voelen er ons schuldig over.

Het geweten is de bekwaamheid in de mens om zichzelf te beoordelen. Toen Adam zondigde moest God niet voor hem verschijnen om te zeggen: “U HEBT GEZONDIGD EN IK WIL U DIT LATEN WETEN!” God heeft dit nooit moeten zeggen want Adam wist dit reeds. Adam was in staat zichzelf te beoordelen: “ADAM, U BENT SCHULDIG! U HEBT GEZONDIGD EN U BENT GOD ONGEHOORZAAM GEWEEST!” Zoals we leerden uit Genesis 3:7 was Adam zich erg bewust van zijn zonde.

Het rode licht op het dashboard

Het geweten is als een **waarschuwingssysteem** dat God in de mens gebouwd heeft. Het waarschuwt ons voor het feit dat er iets fout is en dat er iets moet hersteld worden!

Het geweten kan vergeleken worden met een rood waarschuwinglampje op het dashboard van een auto. Wanneer het rode lampje flikkert dan betekent dit dat er een probleem is dat hersteld moet worden. Een wijze chauffeur zal dan iets aan het probleem doen en zal zijn wagen direct naar de garage brengen (of het probleem zelf verhelpen).

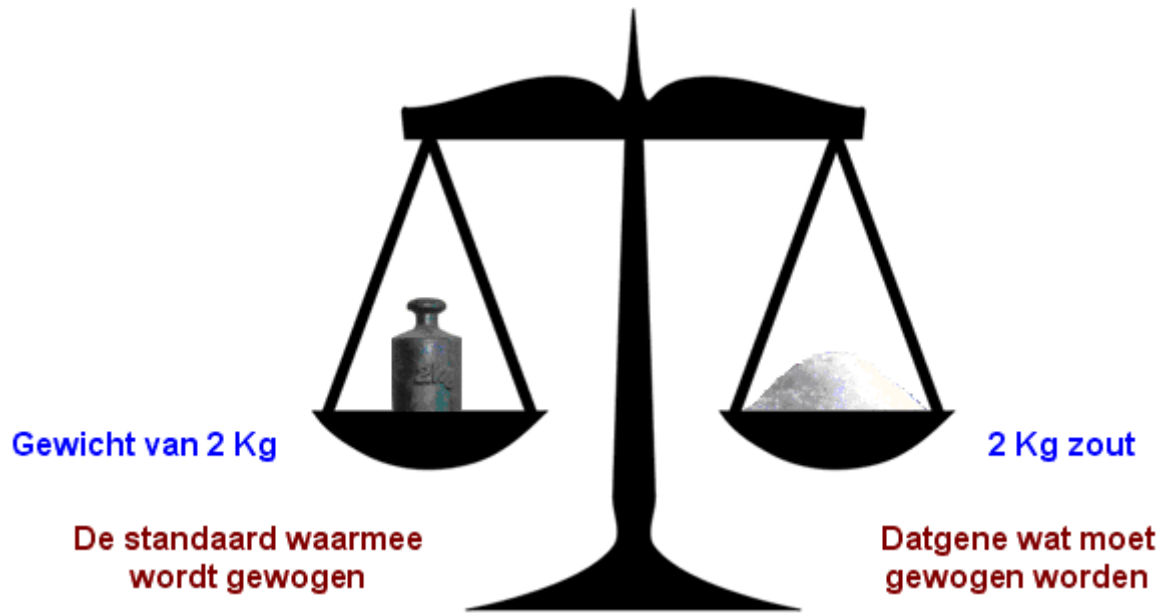
Een dwaze chauffeur zou kunnen zeggen: “Ik haat dat rode lichtje dat maar blijft flitsen. Het stoort me enorm!” Hij neemt dan een dikke plakker en kleeft het over het lampje. Hij ziet het lampje dan niet meer maar het probleem blijft bestaan. Het is zoals het aanraken van een hete kachel zonder gevoelszenuwen in uw hand! De dwaze chauffeur kan blij zijn dat hij verder kan rijden, maar later zal hij ondervinden dat zijn wagen niet meer rijdt (omdat een en ander oververhit raakte of helemaal stuk ging). Hij faalde erin zich te realiseren dat het rode lampje zijn vriend was en geen vijand.

Er zijn veel mensen die de “plakkermethode” toepassen op hun geweten. Wanneer hun geweten hen stoort, herstellen zij het probleem niet maar zij trachten af te raken van hun slechte gevoelens die het geweten heeft veroorzaakt. Het is als het plaatsen van een plakker op het rode flikkerlichtje. Zij kunnen pillen slikken of alcohol drinken of therapieën nemen of andere dingen, maar geen van deze dingen herstelt het echte probleem. Als Adam alcohol zou gedronken hebben, zou hij zich niet zo slecht gevoeld hebben, maar hij zou met hetzelfde probleem opgezaald blijven!

Als iemand zijn geweten blijft negeren zal er een dag komen dat het niet meer werkt. Hun “rode lampje” werkt dan als het ware niet langer. De Bijbel leert ons dat mensen een soort geweten kunnen hebben dat niet langer behoorlijk werkt. Lees 1 Timotheüs 4:2: “door huichelarij van leugenaars, die hun eigen **geweten** als met een brandijzer hebben toegeschroeid”. Een mens kan zijn geweten toegeschroeid hebben door zonde zodat het hem niet langer beoordeelt en overtuigt van zonde zoals het hoort. Het geweten is zo verbrand dat het niet langer de juiste signalen uitzendt. Het is als een rood licht dat niet langer flikkert, alhoewel er iets grondig defect is.

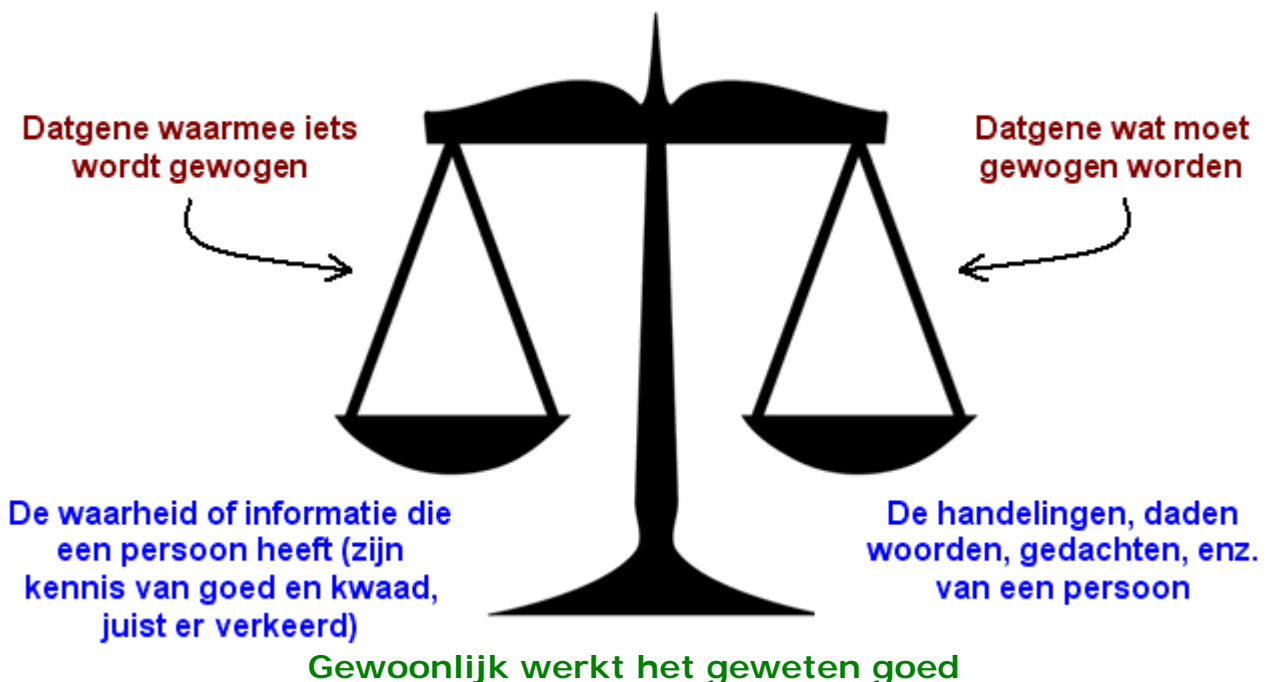
Weegschaal

Het geweten kan vergeleken worden met een weegschaal – een weegschaal van ZELFOORDEEL. Van onze daden moeten we altijd weten wat goed of wat fout is, of het mag of niet mag. Ook **nadat** we handelen of spreken maakt het geweten een beoordeling. Om de juiste antwoorden te krijgen moeten we daarom een accurate weegschaal hebben.

De accuraatheid van een weegschaal hangt af van hoe goed het standaardgewicht is. Stel dat u een standaardgewicht hebt waarop "2 Kg" staat, maar het weegt in feite slechts 1 Kg. Als u dan een hoeveelheid zout wilt afwegen, zult u slechts 1 Kg zout hebben als de weegschaal in evenwicht is. U zal maar 1 Kg zout hebben terwijl u denkt dat u 2 Kg hebt. Dit leidt tot problemen.

Het geweten is als een weegschaal. Om iets accuraat af te wegen heeft het een accurate **standaard** van waarheid nodig. Als het geweten geen juiste of gebrekkige informatie heeft van goed en kwaad, van juist en verkeerd, dan zal het niet goed afwegen. Dan kan iets als "goed" afgewogen worden terwijl het in feite slecht is, en omgekeerd. Het geweten kan enkel werken met de informatie die ze bezit. Een weegschaal kan enkel goed werken als het de juiste gewichten heeft. Hoe meer een persoon Gods Woord aanleert en begrijpt, hoe accurater zijn eigen beoordeling zal zijn.

God heeft in mensen een basische kennis geplaatst van wat juist is en wat verkeerd is. De mens moet zijn gedrag beoordelen in het licht van deze basische kennis die hij heeft. Het geweten van een mens is slechts zo goed als zijn innerlijke kennis van goed en kwaad.

God gaf de kinderen van Israël de Tien Geboden (Exodus 20) en andere wetten zodat zij heel goed konden weten wat juist is en wat verkeerd is. Zij wisten dat het verkeerd was te moorden, te stelen en te begeren, omdat hun geschreven wet duidelijk tegen deze dingen sprak.

Maar wat te zeggen van de volkeren die nooit Gods geschreven wet hadden? Weten zij wat goed en kwaad is? Het verrassende antwoord op deze vraag wordt gevonden in Romeinen 2:14-15. Paulus spreekt daar over de heidenen die “de wet **niet** hebben” (Romeinen 2:14). Dit zijn mensen die nooit van de Tien Geboden gehoord hebben. Maar Romeinen 2:15 zegt van die heidenen: “Zij tonen dat het werk van de wet **geschreven** is in hun **hart**. Daar getuigt ook hun **geweten** van, en hun gedachten onderling **beschuldigen** (U BENT SCHULDIG! WAT U DEED IS VERKEERD!) of ook **verontschuldigen** (U BENT NIET SCHULDIG! WAT U DEED IS JUIST!) elkaar”.

In deze verzen leren we dat zelfs in de harten van die mensen die nooit de geschreven wet hadden, God een basische kennis van goed en kwaad heeft geplaatst. Als zij goed doen dan **applaudisseert** hun geweten. Wanneer zij kwaad doen dan **veroordeelt** hun geweten hen. Ook hún geweten (de “zenuwen van hun ziel”) werkt.

Hierna twee voorbeelden van mensen die Gods geschreven wet niet hadden, maar die zeker het onderscheid kenden tussen goed en kwaad:

1) ABIMELECH, EEN HEIDENSE KONING

In Genesis 26:6-16 hebben we het verhaal van Izaäk en Abimelech. Abimelech was een Filistijnse koning die geen exemplaar had van de Tien Geboden en hij had geen Bijbel.

Izaäk loog tegen deze man en vertelde hem dat Rebekka zijn **zuster** was (Genesis 26:7) alhoewel zij in werkelijkheid zijn vrouw was. Toen Abimelech ontdekte dat zij gehuwd was met Izaäk, was hij erg bezorgd. Als een van zijn mannen Rebekka als zijn vrouw had genomen, dan zou dat OVERSPEL geweest zijn! Deze man wist dat overspel verkeerd was (zie Genesis 26:10-11). Deze man was niet gered en hij had niet de Tien Geboden, maar hij wist dat overspel verkeerd was! De werken van de wet waren geschreven in zijn hart, en zijn geweten veroordeelde het idee van het nemen van een vrouw die reeds getrouwd was.

2) DE INLANDSE BEVOLKING VAN MALTA

In Handelingen 28:1-6 leren we over een groep vriendelijke inlanders (= niet-Grieken; SV: “barbaren”; Gr. *barbaroi*) die leefden op het eiland Malta. Dit waren ongeredde mensen die geen Bijbel hadden en geen kopie van de 10 Geboden. Zij kenden Gods geschreven wet niet, maar zij hadden werken van de wet geschreven in hun harten. Er was een adder die Paulus beet in zijn hand (Handelingen 28:3). Toen deze inlanders dit zagen, zeiden ze dit: “Deze mens is vast en zeker een **moordenaar**” (Handelingen 28:4). Deze mensen wisten dat het verkeerd was te moorden en zij wisten ook dat moordenaars het verdienden te sterven! Zij dachten dat Paulus ging krijgen wat hij verdiende. Spoedig zouden zij echter inzien dat zij Paulus verkeerd beoordeeld hadden (Handelingen 28:5-6), maar zij waren wel juist in hun kennis van goed en kwaad. Zij wisten dat moord verkeerd was omdat zij de werken van de wet in hun harten geschreven hadden! Zij wisten ook dat de doodstraf **terecht** was voor moordenaars (vergelijk Genesis 9:6).

Alle mensen, of ze Jood zijn (zij die de oudtestamentische wet hebben) of Heiden (zij die de oudtestamentische wet niet hebben) zijn verantwoordelijk voor hun daden voor God. Dit is zo omdat God aan alle mensen geopenbaard heeft wat goed is en wat kwaad is

Soms werkt het geweten niet zo goed

Denk opnieuw aan het rode waarschuwinglampje in de auto. Dit werd gemaakt om mensen te waarschuwen wanneer de wagen een probleem heeft. Het is echter mogelijk dat dit lampje een verkeerd signaal geeft. Bijvoorbeeld, stel dat er een klein elektrisch probleem is, waardoor het lampje aangaat, ook al is er niets verkeerd met de auto waarvoor dit lampje moet waarschuwen. Het signaal zegt: “Iets loopt fout!” maar als u de motorkap opent ziet u dat alles goed werkt. Het probleem

was het lampje zelf en niet de wagen. Het is mogelijk een geweten te hebben dat niet erg goed werkt. In 1 Korinthiërs 8:1-8 leren we over gelovigen die dachten dat het fout was dingen te eten die geofferd waren aan afgoden. Hun geweten was **zwak** (1 Korinthiërs 8:7) en zij hadden meer kennis nodig. Wat zij deden was niet verkeerd op zichzelf, maar zij dachten dat het verkeerd was. Hun geweten liet hen schuldig voelen.

Sommige mensen vandaag voelen dat het verkeerd is dieren te doden. Wanneer ze op een kever stappen of een vlieg doodmeppen dan voelen zij zich niet lekker daarbij. Zij zouden hiermee geen probleem moeten hebben, maar hun geweten is zwak. Een ander mens kan een varken slachten en zich daar niet slecht bij voelen (gesteld dat de reden juist was, en niet om wreed te zijn jegens dieren).

Saulus van Tarsus (later gekend als Paulus) had een geweten dat signalen uitzond die gebaseerd waren op foute informatie. Hij dacht dat het vervolgen van christenen een juiste zaak was (Handelingen 26:9-11)! Hij dacht daarmee God te dienen (vergelijk Johannes 16:2)! Later ontving Paulus de nodige informatie (Handelingen hoofdstuk 9) en hij realiseerde zich hoe fout hij was geweest! In veel gevallen echter weten mensen goed wat juist en verkeerd is. Hun geweten zendt hen juiste signalen. Adam en Eva en hun kinderen hadden een geweten dat goed werkte.

2. DE VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE MENS

De mens heeft een basische kennis van goed en kwaad (Genesis 3:22). Met kennis komt ook verantwoordelijkheid. De mens was verantwoordelijk te leven naar de kennis die hij had. De mens was verplicht te doen wat goed was en zich af te houden van wat kwaad was. De mens moest doen wat zijn geweten zou goedkeuren, en hij moest vermijden iets te doen waardoor zijn geweten hem zou veroordelen.

Beschouw Genesis 4:2-5. Abel deed wat goed was (vergelijk Hebrëen 11:4). En Kaïn deed wat verkeerd was (vergelijk 1 Johannes 3:12). Nadat Kaïn het verkeerde deed, werd hij boos en slecht gezind (Genesis 4:5). Deze negatieve gevoelens zou hij moeten herkend hebben als “waarschuwingsignalen”. Er was iets fout met zijn leven en dat moest hersteld worden!

God kwam tot Kaïn en gaf hem de gelegenheid om dingen te herstellen (Genesis 4:6-7). Kaïn had twee keuzes. Hij kon “**het goede doen**” (Genesis 4:7) of hij kon “**niet het goede doen**” (Genesis 4:7). Hij was verantwoordelijk om GOED TE DOEN. Falen in GOEDDOEN zou betekenen dat ZONDE hem zou overheersen en verwoesten! Kaïn deed niet **goed** maar deed **kwaad** (Genesis 4:8-9). Kaïn weigerde aandacht te schenken aan Gods waarschuwingen en schonk geen aandacht aan het “waarschuwingslampje” van zijn eigen geweten.

3. HET FALEN VAN DE MENS

In Genesis hoofdstuk 6 lezen we over het droevige falen van de mens vóór de Vloed. Wat was er “groot” op aarde (Genesis 6:5)? De **slechtheid**. Welk soort gedachten vormde de mens voortdurend in zijn geest (Genesis 6:5)? De gedachtspinsels van zijn hart waren elke dag alleen maar slecht. We leren ook: “de aarde was **verdorven** voor Gods aangezicht en de aarde was vol met **geweld**” (Genesis 6:11). Deze corruptie was de regel en niet de uitzondering. Het was een corruptie die zich onder de hele mensheid verspreid had: “want **alle** vlees had een **verdorven** levenswandel op de aarde” (zie Genesis 6:12).

Die dagen waren erg duister, maar er waren enkele lichtpunten. Er waren enkele mensen die GOED DEDEN en in God geloofden. In Hebrëen 11:4-7 hebben we de namen van drie mensen die in die dagen leefden en die God behaagden:

1. Abel (zie Genesis 4)
2. Henoch (zie Genesis 5)
3. Noach (zie Genesis 6)

Er waren enkele godvruchtige mensen in die dagen, maar niet veel. In Judas 14-15 lezen we een boodschap die de godvruchtige Henoch predikte tot de mensen van zijn dagen. Hoe dikwijls komt

het woord “GODDELOZE(N)” voor in vers 15? Vier maal! Henoeh was een erg godvruchtige man die leefde in een erg goddeloze wereld!

4. GODS OORDEEL

Wat was het oordeel dat God over de wereld bracht die zo verdorven was geworden (Genesis 7:11, 12, 23)? De Zondvloed. Hoeveel mensen werden in dit oordeel gespaard (1 Petrus 3:20 en 2 Petrus 2:5)? Slecht acht mensen. Aan het eind van die dispensatie bleven slechts **acht** mensen over! Zo’n oordeel – een WERELDWIJDE WATERVLOED – zal nooit opnieuw herhaald worden (Genesis 9:11, 15-16).

De dispensatie eindigt maar het geweten blijft

Niettegenstaande de dispensatie van het geweten eindigt, blijven mensen toch leven onder het geweten. Het geweten is iets dat alle mensen bezitten ongeacht wanneer zij op aarde leefden. In elke dispensatie (inbegrepen vandaag) zijn mensen verantwoordelijk om te volgen wat goed is en te vermijden wat slecht is. Dit is wat Job deed (Job 1:1), en dit is wat ons vandaag bevolen wordt te doen (Romeinen 12:9 en 1 Petrus 3:11). Maar God wil voor ons niet dat ultiem “ons geweten onze gids” is. **Het Woord van God** (de Bijbel) is **onze gids**. Het is voor ons ultiem de Bijbel die ons zegt wat goed en kwaad is. Jezus zei: “Uw woord is de **waarheid**” (Johannes 17:17). Herinner u de weegschaal-illustratie. Dat wat waar en juist is moet aan de weegschaal toegevoegd worden opdat we daarnaar goed en kwaad kunnen afwegen. Als iemands geweten wordt verlicht door Gods Woord, dan zal het goedkeuren wat Gods Woord goedkeurt en veroordelen wat Gods Woord veroordeelt. Met andere woorden: het zal de juiste signalen uitzenden. De weegschaal zal erg accuraat afwegen.

De “zalige” (= gelukkige of gezegende; Grieks: *makarios*) persoon, volgens Romeinen 14:22, is de persoon die enkel doet wat zijn geweten zal goedkeuren. Het is nooit veilig iets te doen wat uw geweten zal veroordelen. Handel enkel wanneer uw geweten daartoe groen licht geeft! Als het een rood licht, of zelfs maar een oranje licht is (PAS OP!) dan doet u het beter niet. “Alles wat niet uit **geloof** is, is **zonde**” (Romeinen 14:23). Dit vers betekent dat het voor een persoon erg gevaarlijk is iets te doen waarvan hij **gelooft** dat het verkeerd is. Het is gevaarlijk de signalen van uw geweten te negeren. In sommige gevallen is het mogelijk dat uw geweten zwak kan zijn en de verkeerde signalen uitzendt. Bijkomende kennis of informatie vanuit Gods Woord zal dit corrigeren. Wees altijd zorgvuldig met het volgen van deze regel: DOE NOOIT IETS WAARVAN U GELOOFT DAT HET FOUT IS! DOE ALTIJD IETS WAARVAN U GELOOFT DAT HET GOED IS!

Hoe accuraat is uw geweten? Hoe scherp is uw gevoel van goed en kwaad, juist en verkeerd? Als u goed en kwaad moet afwegen (en dat moeten we elke dag), hoe accuraat is dan uw weegschaal? Leest u de Bijbel om uit te vissen wat echt goed is en wat echt slecht is? Geeft u uw weegschaal de juiste informatie die ze nodig heeft om dingen accuraat af te wegen? Een klein kind kan geen volwassen beoordelingen doen. Een klein kind kan zelfs snoep uit een winkel wegnemen zonder zich daarbij slecht te voelen. Als een ouder kind dit doet zal zijn geweten knagen, want hij weet dat wat hij deed verkeerd is

Moge onze weegschaal een accurate schaal zijn, en moge het zijn dat we zorgvuldig zijn in het doen van wat we weten dat het goed is, en in het vermijden van wat we weten dat het kwaad is.

Licht op de dispensaties: <http://www.verhoevenmarc.be/dispensaties.htm>

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - [Nieuwste Artikelen](#)